

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 276

TOLLHEGYEN.

— márc. 16.

(Márciusi hó.) Friss hó borítja a földet. Márciusi hó, a melyről azt tartják a szép leányok, hogy a ki megmosdik benne, az — megszépül. Zuzmara is, hó is terült a magyar közéletre. Az abszolutizmus hava, a melyben ha valaki „megmosdik”, az alaposan megcsunylt tőle. Márciusi hó hamarosan elolvad, az önkényuralom rendesen hamar elpusztul. — A hóra és az abszolutizmusra mindég rossz idők jártak — Márciusban. — Jövő nyenkor majd elénekeljük a költővel, hogy „hol van a tavalyi hó?” Meg azt is, hogy „hol van a tavalyi darabontkormány?”

(A tékozló kormány.) Megérjük, hogy rövid időn a következő nyilatkozat lát napvilágot a lapokban:

„Figyelmeztetek mindenkit, aki vagyontalan és minden törvényes jogot nélkülöző fiamnak, a Fejérváry-kormányának pénzt kölcsönöz, az ne számítson arra, hogy bárminő követelését kifizessam.

Hungária,
a megsomorodott szívé arya.”

(Zavartalan Március 15.) Valaminek történni kellett Bécsben és így Budapesten is. Erre volt a Március 15-iki ünnepélyek zavartalan, vagyis darabont-befolyással meg nem zavart — lefolyása. Minek lehet ez a

kifolyása? A békefordulatnak tulajdonítuk ezt a hallgatólagos megítélést? Nincs pénzök? Nincs katonájuk? Félnék? Majd kitűdődik nemsokára, egyelőre elfogadjuk az „Az Ujság” ujság magyarázatát, a melynél igazabbat magunk sem irhattunk volna. Így hangzik:

„A kormány és a különböző királyi biztosok bizonyos nagyobb latitude-öt engednek a március tizenötödiki ünnepélyeknek, mint eleinte szándékoztak. Köszönjük szépen, ez az engedékenység sulyosabb, mint a tilalom. Mert tiltani a törvények uralma alatt is lehet olyat, a mi máskülönben meg van engedve. De megengedni csak azt lehet, a mi különben tiltva van. A rabnak azért engedhetik meg a sötét, mert nem szabad. S a nemzetnek csak úgy engedhetik meg nemzeti ünnepe megülését, ha nem a szabadsága alapján ülteti ünnepe. Mennél több valahol a szabadság, annál kevesebb engedelemmel élnek. De egészben véve — maga a szabadság tökéletes teljében is nem ér semmit, ha engedelem alapján kapjuk. Szabadságunkat, mihelyt engedélyezni lehet, már elkobozták, s állapot, mely kormányoktól függ, nem pedig törvényektől, — egyszerűen abszolutizmus.”

(Fejérváry báró és gróf Beresényi Miklós.) A rokkant generális hallgatja, hallgatja ablakából a március 15-iki dalok zengedezését:

„Nagy Beresényi Miklós
Sirdogál magába,
Elfogyott szegénynek
Minden katonája . . .”

— Ejnye — szólal meg Lárifári báró — sohasem hittem volna, hogy én is hasonlítok valamiben gróf Beresényi Miklóshoz! Mert én is a miatt sirdogálok, hogy nincs katonám . . .

A választói-jog.

— márc. 16.

Kristóffy ur ismét működik, ennél fogva benne vagyunk nyakig abban a kérdésben, hogy mi lesz a választói-joggal s hogyan élünk meg ezentul: kiterjesztett vagy még kiterjesztetebb alapon? A függetlenségi-pártnak a programjában tudvalevőleg a párt keletkezése óta benne van s volt nemcsak az általános választási-jog, hanem a titkos s egyuttal községenkinti szavazás is. Küzdött is érte fennállása óta eleget. S a különbség a mostani, sok izgalmat okozó kérdésben az, hogy a függetlenségi-párt a nemzeti jogok feláldozása árán nem óhajt belemenni a kínált alkuba, míg más oldalról a nemzet jogait is odaadnák az általános választási-jogért cserébe.

A mostani választói-jog kétségtelenül kiterjesztendő. Más baja is van. Negyvennyolcban az izgalmas és lázas időkben igen hirtelen készült s a választói-jognak kerületenkint való beosztásába hibák csuszta be. Részletes adatok természetesen nem álltak ren-

Hamlet és a színészek.

— Irta: Szunyogh Barna. —

A végső okokról, a világ előállításáról, az ember származásáról sem irtak annyit, mint erről a tragédiáról, illetve ennek főalakjáról, amelyet a minden idők legnagyobb lángeszű költője, Shakspeare, mint gyönyörűséges csodaszülött problémát hagyott hátra örökségül. Esztetikuskok, irodalomtörténet-írók bölcsészek, költők, orvosok, lélekbuvárok, kritikusok ezren meg ezren fáradoztak azon, hogy a dán királyfi lelkét, jellemét megvilágítsák és érthetővé tegyék. Aki látta az Avon parti muzeum könyvtárszobáit, az tudja, hogy milyen óriásivá nőtt már a Hamlet körül forgó irodalom. És vajjon mit mutat ez az irodalom? Kábitó eltéréseket, ellentmondásokat, amelyek még nem hogy fogynának, hanem folytonosan szaporodnak. El van mondva ezekben, hogy Hamlet tuny, gyáva, böles, pessimista, lángész, örült, lehetetlen alak, megoldhatatlan rejtély. Oh de hány dolog van „földön és égen” amit nem tudunk megfejteni, ami kifürkészhetetlen, mint az Élet, mint az isteni kinyilatkoztatás! A sok magyarázó, fényes elme felett mindig hallani vélem a fuvolák gyönyörű jelenetében a kétségbeesett nevetést: „Játszani akarnátok rajtam; ismerni billyüimmet; kitépni rejtelmem szívet; hanglétram minden hangját kitapogatni a legal-sóttól a legfelsőig: pedig e kis eszközben zene rejlik, felséges szótat: még sem bírjá-

tok szavát venni . . . — Gondoljatok bármi hangszerek: rám tehetitek a nyeret, de nem birtok játszani rajtam.”

— Így nevet Hamlet. Sehlegel ur pedig kimondja, hogy ez nem lehet más, mint irracionális egyenlet, amelyben egy mennyiség mindig ismeretlen maradt és így megoldhatatlan.

Ezt az ismeretlen mennyiséget mi a Hamletet szerető, csodáló és követő Hora tiók, ha nem is tudjuk, de érezzük. Az érzések közelebb visznek hozzá mint a tanulmányok. Ezt jól tudták a nagy Hamlet szí- nészek és néha-néha, egy-egy szerencsésebb pillanatban láthatóvá, érezhetővé tudták tenni azt, ami láthatatlan és amit Sehlegel számtani hasonlatával ismeretlennek vélt.

Nincs a világirodalomban hozzá fog- ható szerep egy sem. A tüneményes nagy színészeknek ez volt és talán ez marad a legnagyobb ambíciójuk, mert érezték és é- rzik, hogy mélyebb és maradandóbb hatást semmivel sem lehet úgy elérni, mint Hamlettel.

Angliában a jelesebb Hamlet színészek, Shakspeare idejétől egész a jelenkorig, nem csak könyvekben, hanem a nép nyelvén is élnek. Taylor volt az első és eredeti Hamlet. Némelyek szerint Shakspeare Hamletet Taylor számára írta, sőt több mint bizonyos, hogy ez a darab a költő személyes rende- zése, felügyelete és utmutatása szerint ad- tott elő.

Tudjuk, hogy I. Károlylyal a színészet is lefejeztelett. A nyírott fejű puritánok só-

tét agyában a természet élvezete bűnös té- vedés s a színművészet ördögök szüleménye volt, miért is a színpadok husz évig zárva maradtak. II. Károly alatt a színészet halot- taiból ismét feltámadt s a második Hamletet Bettertonban látjuk, ki e szerepet Sir W. Dacombant, azon férfinak utmutatása szerint adta, ki Taylort személyesen ismerte és játé- kára híven visszaemlékezett. A következő Hamleteket Macklin, Barry, Garrick, Hen- derson és Remble játékában őrizi az angol hagyomány. A John Remble után következő Jonny és Rean Edmund voltak a legjobb Hamletek az angol színi krónika szerint. Az angol színészek véleménye szerint pedig Shakspeare Hamletben két egyént azonosít egy személyben: a királyi herceget és a szenvedő fiut; a két jellem egygyé olvas- tásában rejlik azon nehézség, melyen már annyi szép tehetség és anyai jóakarát meg- hiúsult. Jonny csak mint királyi herceg és Rean csak mint szenvedő fiu remekelt.

Az utánnok következő Phelps és ké- sőbb Maczeady szintén művészileg adták Hamletet, de a két jellem nálok sem ol- vadt egygyé. Ezután a nemrég elhalt híres Irving vette át a nehéz szerepet. Az ő ala- kítása azonban már messze mögötte áll az előbbieknek.

A múlt évben Londonban egyszerre és egyidőben négy különböző színész játszotta el és „alakította” a tételű fiatal embert s ama nevezetes: To be, or not to be, that is the question. — A mindenféle formában, pose-ban és hangnemben elmondták; de

delkezésre, népszámlálási adatok sem voltak, legalább nem elfogadható formában. Így történt, hogy a kerületi beosztások a népesség arányának sem felelnek meg, azonfelül nemzetiségi szempontból is elbírálás alá való anyag. Más szempontból még a nemzetiségi kérdésben is hiba van. Abrudbányán mintegy százkilencven oláh választó választ egy képviselőt, míg több kerületben csak négy-öt annyi magyar választónak van annyi joga. A halasi választási kerületben pláne csak hat-ezer magyar választónak van annyi joga, mint Abrudbányán a százkilencven oláh választónak: hogy a parlamentbe egy képviselőt küldhessen. A függetlenségi-párt régen panaszolja már e lehetetlen állapotokat, azonban az eddigi kormányok éppen nem igyekeztek változtatni a helyzeten. A dolog érthető. Nekik nagyon jók voltak az apró nemzetiségi választókerületek, amelyek megfelelő ellenszolgáltatás fejében készséggel liferáltak a kormánypárti képviselőket, akiknek olykor még a nevüket sem tudták kimondani. Anekdóta e, nem-e, de tartja magát, hogy az oláh választó a pálinkás üveggel szavazott, mert abba bele volt öntve a jelölt ur arcképe, mondván: arra a domnura szavaz, aki azt a pálinkás üveget adta! . . .

Kétségtelen, hogy ezen állapotokon feltétlenül változtatni kell. Aki azt mondja, hogy ez így nem maradhat, annak teljesen igaza van. Igazságosan kell beosztani a kerületeket, változtatni a mai helyzeten mindenben és az általános választói-jogot kell érvényesíteni. Ez azonban nem megy oly hamar, mint ahogy akár szobatudósok, akár a reménykedők gondolják. Mert ha megcsinálja az ország, mint ahogy meg is kell csinálni, bizonyára nem lehet vele olyan felületes munkát végezni, mint végeztek a mostani beosztással ötvenhét év előtt. Nagy fa ez nagyon s ember legyen, aki a fejszét úgy bele-

hogy ki mondta jobban Beerbohm Tree e vagy Forbes Robertson, — Martin Harvey vagy az ifjabb Irving, — e felett sokat vitakoztak az angol Hamlet habitűk.

A francia színészek közt Talmának egyik legművészebb szerepe Hamlet volt. — Ujabban Sarah Bernhardt is megpróbálkozott vele és a párisi sikere után az angoloknak is bemutatta. Hozzánk is ellátogatott, de nálunk az üzleti vállalkozást, a Romeo allűrökkel ékes szoknyát ledobott, diákasszonyos dán királyfit megmosolyogták.

Az újabb német színészek közül a nagy tehetségű és a legszebb Hamlet arcu, magyar születésű, de a bécsi Burg színházban játszott. Róbert és Kaiutz József arattak nagy sikereket Hamletben.

A nagy olasz színészeknek is Hamlet a legfőbb ambíciójuk. A rég elhalt Salvini Tamás után a Hisztáv és ennek fia, azután Rossi Zaccani, Novelli mind megpróbálkoztak ezzel a szereppel. Thomasó Salvini és Rossi Budapesten is nagy sikereket arattak, csak Zaccani, a nagy „verista” bukott meg, mert stílus nélkül játszott, mert egy méla-kóros diákot ábrázolt, egy beteg és szentimentális gyilkost. Ezt a bukását azonban kikorrigálta Othellóban.

A magyar színészek közül Egressy Gábor és id. Lendvay voltak a legkitűnőbb Hamletek. Utánuk jöttek E Kovács, Nagy Imre, legújabbban Mihályfi és Berogi Oszkár.

A bud. nemzeti színházban 903. Novemberében adták utoljára. Ez volt a Ham-

vágni meri, hogy végzett munkája után nem támadnak bonyodalmak. — Hogy egyebet ne említsünk, magának a titkos és községenként gyakorolható általános választói-jognak az általánosságban való mikéntje felől is eltérők a vélemények. Hogy kinek lesz hozzá jussa s kinek nem. Mert nagyon nagy szó az — nem elméletben, hanem gyakorlati kivitelben — hogy: általános.

E jog kivívásában még csak a kezdet kezdeténél vagyunk s már előállnak olyan bonyodalmas kérdések, amelyekkel számolni kell, már csak azon oknál fogva is, hogy van bennük igazság. Jól meggondolt dolgokat kell cselekednünk s első sorban meg kell állapítani azt, hogy mit értünk a választói-jog kérdésében azon kifejezés alatt, hogy: általános? A tóba dobott kő kezd már vetni a maga nagy gyűrűt, minél nagyobb a tó, annál nagyobb gyűrűket. Valóban, ezen igen fontos dolognál a népbolondításnak sem öblös hangjára, sem érezhetően erőszakos fegyvereire nem lehet adni, a komoly megfontolásnak lesz ez a tárgya.

▲ politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 16.

A nemzeti akaratot képviselő ellenzéki pártok vezérbizottsága és a kormány között ma már nyílt harc fejlődött, a mennyiben a kormány elhatározta a vezérlő bizottság feloszlátását. Okot szolgáltatott erre a bizottság tegnapi ülésén történtek.

(A tegnapi határozatok.)

Jelentettük már, hogy a bizottság egyik határozata szerint a kormány által kötött szerződésekből az államra semmi kötelezettség nem származhatik. De felhívást intéz a vezérlőbizottság a magyar pénzügyteltekhez is s hazafiságukra és törvénytiszteletükre hivatkozva felszólítja őket,

let 99 ik előadása, a címszerepben talán utoljára Mihályfival és így az ő egyenletlen, zavaros, felületes és egészen elhibázott, declamáló Hamletje le fog tűnni. A századik előadás, amint hallom, érdekes és izgalgó művészi versengés kezdete lesz Hamletért. Ebben a szerepben a közönség tetszéséért sorra fölfognak vonulni a Nemzeti színháznak mindazon tagjai, kik becsvágyot és képességet éreznek magukban, hogy e legnehezebbet minden szerepek közt eljátszassák. . . .

A debreceni színpadon a múlt év szeptemberében a Zilahy társulata is bemutatta Hamletet a címszerepben Szakács Andorral, de az üres operettek, meg a léha erkölcsrontó Louteféle dolgokban gyönyörködő közönség szemében, — amint Hamlet mondja — „kaviár”-nak tűnt fel, amiért is csakhamar letűnt.

Ma este azonban újra színre fog kerülni. A nagy tehetségű, széles tudású, nemes ambícióju, kedvelt művésznünk, Szakács Andor fog megküzdeni ezzel az óriási szereppel, reméljük és hisszük, hogy ismét nagy sikerrel.

Erre az igazán művészi, klasszikus estére ezuttal is felhívjuk a közönség figyelmét. Az lenne a legnagyobb örömünk, ha a nézőtérben egy hely sem maradna üresen. Ez lenne a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy Debrecennek csakugyan van műértő közönsége.

hogy az alkotmány kijátszására szolgáló hitelműveletekhez ne nyujtsanak segédkezet.

Felhívás foglaltatik a határozatban arra is, hogy a királyi biztosokat miképen ítélje meg az ország, mert ezek senkit jogoktól meg nem foszthatnak és jogokkal fel nem ruházhatnak.

Felhívás van a határozatban az önkéntes sor alá állás ellen. Azt mondja a vezérlő bizottság, hogy ez ellenkezik az ország törvényeivel és hazafiatlan cselekedet.

A vezérlő bizottság egy másik nyilatkozata az országgyűlés összehívásának az elhalasztására vonatkozik s a kormány felhivatalos közleményére reflektál. Az alkotmány nyílt és tudatos megsértését találja ebben és céloz a koronára, oda adreszálván a tiltakozást. Hangoztatja, hogy az alkotmányossággal való nyílt szakítás a trónt és a nemzetet az örvény szélére vezetné.

(A feloszlátás.)

A miniszter tanács ma délben ülést tartott, a melynek befejeztével a kormány a következő jelentést adta ki:

„A feloszlátott országgyűlés szövetkezett pártjainak vezérlőbizottsága kezdettől fogva oly jogokat és hatáskört ragadott magához, melyek csak is a végrehajtó hatalmat illeti meg. E mellett kezdettől fogva működésbe lépett és tullepi azon határozatokat, melyeken belől a politikai pártok szervezkedése és elveinek terjeszkedése az alkotmányos élet terén jogosult. — Mintán továbbá a vezérbizottság nyilvánosságra hozott határozatai, jelentései és felhívásai az ország közönségét és törvényhatóságait a magyar királyi kormánynak a közrend és állami tekintélynek helyreállítására és fentartására irányuló törvényes intézkedéseivel szemben nyílt ellenállásra izgatják: ennél fogva a magyar minisztertanács a feloszlátott országgyűlés szövetkezett pártjainak vezérlő bizottságát mai napon feloszlatta és működését betiltotta.”

A törvénytelen kormány ezen épp oly törvénytelen intézkedését — a mint már is biztos formából értesülünk — a vezérlőbizottság tudomásul nem veszi, működését folytatni fogja s a legvégsőig megy el az ellenállás terén.

Igy nyilatkozott a bizottság egyik nagynevű tagja:

— A börtön és a bitófa bennünket nem riaszt meg, jöjjön a minnek jönni kell! . . .

(Bánffy kinálkozik.)

Bánffy Dezső báró mai nyilatkozata egy kis élénkséget dobott a diskursióba. Minden párton erről beszélnek. A szabadelvűpárti prestikus egész előadást tartott a korzón Bánffy nyilatkozatáról és ő úgy fogta fel az egészet, hogy Bánffy felkinálkozik, — bizak rá a választások rendezését.

(A nyitrai kormánybiztos.)

Csillaghy György kormánybiztos felhívást intézett a vármegye összes főszolgabíráihoz, hogy jelenjenek meg nála. A felhívásnak mind a 14 főszolgabíró eleget tett. Marhot Gyula alispán a vármegye tisztviselőihez bizalmas körlevelet intézett, a melyben felszólította őket, hogy megyebizottsági

tagságukról mondjanak le. Rostyál Miklós megyei főjegyző ezzel szemben hivatalos átiratot küldött a megyei tisztviselőknek, a melyben az ellen tiltakozik, hogy a tisztviselőket e válságos időben fontos hivatalukról való lemondásra csábítsák.

(Nézetek a vezérőrbizottság feloszlásáról.)

Egy újságíró ma délután felkéréselt több vezető politikust, hogy meg tudja véleményüket a vezérőrbizottság feloszlásáról.

Andrássy a következőket mondta:

— A feloszlást *jogtalan* tartom. Rem az egész dolog különösebb benyomást nem tett. Hogy az országra jó hatással lesz a feloszlás, az kétségtelen, mert ebből meggyőződhetik a közvélemény, hogy nálunk milyen oroszországi állapotok vannak. Arra a kérdésre, hogy mit tesz a rendelettel szemben a vezérőrbizottság, Andrássy kijelentette, hogy erre most nem válaszolhat, majd együtt fogják megállapítani.

Zichy Aladár gróf kijelentette, hogy érthetetlen, hogy mit akar a feloszlással a kormány. Cél nem ér vele.

Justh Gyula a következőket mondotta:

— Hogyan fogja a kormány ezen rendeletet effektuálni?

Hisz ez lehetetlenség?

Kossuth, amint értesült a kormány határozatáról, azonnal intézkedett, hogy a vezérőrbizottság tagjai nála megjelenjenek.

(Kossuth Ferenc állapota.)

Kossuth Ferenc állapotában némi javulás állott be, úgy, hogy ma már látogatásokat is fogadhatott, sőt az ágyban dolgozott is.

(Uj királyi biztos.)

Budapestről táviratozzák, hogy a király Sulyovszky Dezső volt szabadelpárti képviselőt Zala és Somogy vármegyék királyi biztosává rendelte ki.

(Kristóffy és a bíróság.)

Kristóffynak ma egy egyszerű aljárásbíró vágta a szemébe, hogy törvénytelenéget nem követ el.

Sándor V. ker. aljárásbíró előtt ma jelent meg Kristóffy holott idézése holnapra szólott, — és kérte a bírót, hogy hallgassa ki. Az aljárásbíró nyomatékosan jelentette ki, hogy sajnálja, de törvénytelen dolgot nem követhet el.

Kristóffy tanulhatott volna tőle.

(A főváros és Rudnay.)

A főváros mai közgyűlésén elfogadták Vázsonyi indítványát, mely szerint a törvényhatóság Rudnay kir. biztos *semmiféle rendelkezéseit, esetleges kinevezéseit, vagy szerződéseit jogérvényeseknek nem ismeri el.*

(Felmentett főispán.)

A hivatalos lap holnap száma fogja közölni, hogy a király Tallián Gyulának, Somogy vármegye főispánjának, — felmentése alkalmából a Lipót rend lovagkeresztjét adományozta.

A holnapi közgyűlések. A tisztviselők ott lesznek. Sok hübé semmiért.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 16.

Ugy látszott, hogy a holnapi nap jelentős fordulatokat hoz Debrecenre. — Napok óta az a híresztelés táplált, hogy a városi közgyűlés viharos lesz. — Ma aztán, hogy az előkészületek méretei nyilvánosak lettek, jelentéktelen parádé-aktussá zsugorodott össze minden.

A királyi-biztos huszár-század fedezete alatt vonul a megye- és városházáig, a kíséretet az épületek előtt hagyja s Rásó István min. fogalmazó kíséretében bemegy a közgyűlési termekbe, felolvassa a királyi kéziratot, berekeszti a közgyűlést s véget vet — a mulatozásnak. — Mindkét törvényhatóság tisztviselői megjelennek a közgyűlésen.

A holnapi parádé dióhéjban ennyi.

A részletekről a következő tudósítás számol be:

A megyei közgyűlés.

Délelőtt fél 10 órakor a Vilmos huszárok egy százada vonul a kir. biztos lakása elé. Naszády Iván királyi biztos meghallgatja a század parancsnokának jelentését s aztán Rásó István kíséretében a 19. számú bérkocsin — körülvéve a huszároktól, a megyeházára hajt.

A megyeháza udvarára vagy a közgyűlési terembe az őrséget álló csendőrök csak azokat boosájtják be, akiknek közgyűlési meghívójuk, vagy karzat igazolványuk van. Ez az utóbbi a megyénél nem jön számításba, mert tudvalevőleg a megye közgyűlési termének nincs karzata.

Naszády kir. biztos postban 10 órakor a főispáni lakosztályon keresztül megy be fegyveres kíséret nélkül a közgyűlési terembe. Elfoglalja az elnöki széket, néhány szóval megnyitja a közgyűlést, aztán pedig felolvassa a kinevezésre vonatkozó királyi kéziratot.

A közgyűlés ezen egyetlen tárgyához *semmiféle hozzászólást nem enged meg*, hanem a királyi kézirat felolvasása után egyszerűen kijelenti, hogy tudomásul szolgál és a kézirat levéltárba tételük. A megyei közgyűlésnek ezzel vége is lesz.

A városi közgyűlés.

Hosszas purparlék folytak le, amíg megállapították, hogy a királyi biztos miképpen megy be a városháza közgyűlésébe. Végre is amellel döntött, hogy a fegyveres kíséretet, — mint a megyénél — a városháza előtt hagyja s egyedül megy fel a polgármesteri szobába, ahol megvárja a 11 órát s akkor a könyvtárszobán keresztül a közgyűlési terembe megy s a megyei szisztéma szerint kihirdeti a királyi kéziratot.

Felzólalást természetesen a városi közgyűlésen sem enged meg Naszády királyi biztos.

A közgyűlés berekesztése után lakására vonul Debrecen teljhatalmu imperatora.

Tisztviselők a közgyűlésen.

Hajdúvármegye közgyűlésén, — amint előre biztosan tudni, — való volt, — teljes számmal megjelenik a tisztikar, — miután a leszerelési indítvány elfogadása hatályon kívül helyezte

azt a közgyűlési határozatot, amely a kormány kirendeltjének való engedelmességét megtiltotta a tisztviselőknek.

A város tisztikarának állásfoglalását mindaddig kombinációkból lehetett leszűrni. — A döntő értekezletet ma délután tartották meg s a megállapodás az, hogy a tisztikar Kovács József polgármester kivételével megjelenik a közgyűlésen.

Kovács József polgármester három napi szabadságra megy.

Lesznek-e bizottsági tagok?

A megyei közgyűlésre bizottsági tagokat sikerült összehozni a meghívóknak. Ugy értesülünk, hogy Hajduböszörményből, Nánásról és Dorogról jönnek be szabad hajduk, különösen azok, akik Brassay leszerelési indítványa mellett szavaztak.

A városi közgyűlésen aligha lesz jelen bizottsági tag. Eredetileg úgy tervezték ugyan, hogy egy frakció feltétlenül ott lesz s indítványt terjeszt elő törvényes főispán kinevezése iránt, de miután sem felszólalni, sem indítványt tenni nem lehet, a tervtől elállottak.

Mi lesz a közgyűlések után?

A királyi biztos dolgozni fog.

Az autonomia felfüggesztése?

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 16.

Nagy fontosságú kérdés Debrecen polgárságára nézve, hogy tulajdonképpen mi fog történni a holnapi közgyűlések után. Vajjon a kir. biztos megelégszik-e annyival, hogy a kinevezésre vonatkozó, királyi kéziratot kihirdeti és azután átadja helyét a kinevezendő főispánnak, avagy jogkörét, amely a főispáni jogkört is felöleli, — gyakorolni fogja-e teljes mivoltában?

Szükségesnek tartottuk ezekre a kérdésekre válaszokat kapni annyival is inkább, hogy Debrecen közvéleménye teljesen tájékozva legyen a jövő terveit és teendőit illetőleg.

Tudósítónknak erre vonatkozó interjúját, amely a királyi biztos működésének egész jövőre komplexumát felöleli, a következőkben közöljük:

A jövő teendői.

Lázás érdeklődés támad azon kérdés nyomán, hogy a holnapi közgyűlések után mi lesz az első teendője Naszády Iván királyi biztosnak. Az tény és előre sejthető, hogy sem a megyei, sem a városi közgyűlésen erre nézve indítvány vagy interpelláció nyomán nem lehet nyilatkozni a kir. biztosnak, miután szigorúan ragaszkodnia kell a közgyűlések egyetlen pontjának *vita nélkül* való letárgyalásához. Ami egyébként egyértelmű a pusztá formaisággal.

Értesülésünk szerint Naszády királyi biztos első teendője lesz

az igazoló választmányok megalakítása.

Az igazoló választmányokról szóló törvény utasításai szerint a törvényhatóságokban megalakított igazoló választmányokba a főispán hivatalból elnököt és 3 tagot nevez ki, — a többit pedig a közgyűlés választja.

Hajdúvármegye és Debrecen törvényhatóságainál egyaránt lejárt december végével a

főispán által kinevezett igazoló választmányi tagok mandátuma. Ekkor még Domahidy Elemér volt a főispán, aki arra hivatkozva, hogy lemondását benyújtotta, tehát érdemleges funkciókat nem végezhet, — a folytonos unszolás dacára sem nevezett ki új tagokat.

Ilyen módon előállt az a helyzet, hogy a decemberi tisztújításon megválasztott biz. tagok nem voltak igazolhatók, miután az állandó választmány sem volt törvény szerinti megalakítva.

Naszády Iván kir. biztos ezért első teendőjeképpen a megyei és városi igazoló választmányokba kinevez három tagot. Rásó István titkár a közgyűlések után, vagy legkésőbb hétfőn nyakába veszi a várost és Diogenes lámpásával kutat három városi bizottsági tag után, a ki hajlandó lesz a „diszes” tisztséget felvállalni. A megyénél nem lesz szükség házalásra, miután ott akad vállalkozó bőven.

Mikor mindezzel készen lesz a királyi biztos, utasítani fogja

az igazoló választmányokat,

hogy hamarosan döntsön az előterjesztett felebbesések felett és igazolja a decemberben megválasztott bizottsági tagokat.

Ha az igazoló választmány vonakodik a királyi biztos utasításának eleget tenni, következik a másik eszköz, az tudniillik, hogy maga

Naszády igazolja

a bizottsági tagokat. — Legvégső esetben, ha az így megalkított közgyűlés is megtagadja a dolgot és egyetlen bizottsági tag sem jelenik meg, — a királyi biztos teljes hatalmával fogva

felfüggeszti az autonómiát.

Ebben az esetben azután minden városi és megyei ügyben a belügyminiszter felülvizsgálatát respektálva dönteni fog és megteremti azt a sajtóságos helyzetet, hogy lesz tisztikar és közgyűlés és mégis más határoz a város és megye elsőrangú kérdéseiben.

Mindez természetesen arra a lapra tartozik, hogy — ha a közgyűlések minden közösséget megtagadnak a királyi biztossal.

Ha simán és rendben megy minden, s az intézkedések foganatosítva lesznek, rövid időn belül Naszády kir. biztos beiktatja

a kinevezendő főispánt,

és megbízatását visszaadja a belügyminiszternek.

Ez a jövő perspektívája.

Természetesen a kir. biztos elnökölni fog a közigazgatási bizottságok ülésein is. A vármegyénél talán már a jövő héten lesz közigazgatási bizottsági ülés, miután főispán és alispán hiány miatt eddig nem tarthattak.

Debrecen választói.

A központi választmány ülése.

Névjegyzék-összeállítás.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 16.

A kormány köréből folyton azt kürtölik, hogy nem lesz választás, míg suityomban utasította *Kristóffy* a központi választmányokat, hogy az 1906. évre érvényes választói névjegyzéket állítsák össze, illetve az 1905 évi igazítsák ki.

Kristóffy direktívával állította fel, hogy a választók névjegyzéke, — miután a tör-

vényhozás 1905 re nem szavazta meg az adókat s így adókiivetés alapján nem lehet összeállítani a névjegyzéket — az 1904. évi adókiivetés alapján állítandó össze.

A város központi választmányának ülésén Kovács József polgármester elnöklete alatt Szabó Kálmán tanácsos, dr. Tüdös János, Schwarcz Vilmos, Tóth István, Juhász Ignác, Márton Imre, Pálffy Gábor és Varga Károly tb. tanácsos, jegyző voltak jelen.

Az ülésen felolvasta a bizottság a miniszter rendeletét, majd megalakították az 1906 évre a képviselő választók névjegyzékének kiigazítására kiküldött bizottságokat:

I. Választó kerület Péterfia-utca. Elnök Simonffy Antal. Rendes tagok Somogyi Pál és Szilágyi Bálint. Póttag Hamar László. Csapó-utca: Elnök: Balás Ödön. Rendes tagokat: Otrókosi Végh János és Publig Ernő. Póttag: Varga Lajos dr.

II. kerület: Hatvan-utca: Elnök: Márk Endre. Rendes tagok: dr. Baosó Dezső és dr. Arvay Béla. Póttag: Tervegy Tamás.

Piac-utca: Elnök: dr. Megyery Pál. Rendes tagok: dr. Fejér Ferenc és Szücs Géza dr. Póttag: dr. Hegedüs Jenő.

III. vál. kerület. Varga-utca. Elnök: Dr. Kocsár Gábor. Rendes tagok: Pálffy Gábor és Kőrössi Kálmán. Póttag: B. Kövesdy Imre.

Kossuth-utca: Elnök: Rikli Antal. Rendes tagok: Juhász Ignác, S. Szabó István. Póttag: Dr. Kovács József.

A bizottság illetően megállapítása után Márton Imre szólalt fel és kijelentette, hogy tudni szeretné, vajjon mi lesz azokkal az állampolgárokkal, a kik tavaly, vagy az idén választói jogosultságot nyertek. Felvételnek e a névjegyzékbe vagy sem.

Kovács József polgármester kijelentette, hogy az értelmi cenzus alapján felveszik a névjegyzékbe az illetőket, sőt még azokat is, a kik adójuk alapján, tekintet nélkül az ex-lex re választói joggal bírnának ez évben.

Az összeíró küldöttség munkálatait március hó 27, 28 és 29 én fogja megejteni. Ezt megelőzőleg márc. 20 án délután 4 órakor a város háza közgyűlései termében leteszik az esküt a megválasztott bizottsági tagok.

A bizottság a város közönségét hirdetmény útján értesíti annak idején a választói névjegyzék kiigazításáról.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— március 16.

„Nem választunk bizony,
Dehogy is választunk!
Hivatalt, hatalmat
Biz el nem szalasztunk!”

Igy szól a generál,
De mit mond a király?
A nép a törvényre
Tekint s nyugodtan vár!

Egy kis kölesönöcske
Kéne a kormánynak,
Mert a gépkerekek
Csöndesen fungálnak.

Más olaj kell oda,
Hogy induljanak már!
Ennek az olajnak
A neve — alkotmány!

Kijózanodva.

— márc. 16.

Elmult a megváltás napja s alaposan kijózanodtunk.

Rájöttünk arra, hogy nekünk első helyen nem a külelenséggel kell megbirkózni, de saját tüzhelyünké, itthon van a veszedelem.

A magyarság átka, hogy egymás ellen tör, hogy nincs meg az egyetértés, mint lidérc nyomás folyton kísért, s úgy látszik, ettől megszabadulni már lehetetlen.

Lehetetlen az embereket kiengesztelni, lehetetlen a béke, szeretet, egyetértés művét létre hozni: minden csak viszályt, széthuzást s kárhuzatot hoz úgy egyesekre, mint magára a nemzetre.

Messze sem kell menni, nálunk is már úgy tetszik, mintha a nép, a polgárság, az ifjuság, az egyes pártok össze volnának vesztve.

Ezen nem lehet csudálkozni, mindig akadnak emberek, kik a zavarosban szeretnek halászni, miben persze saját hasznukat, önző céljaikat, furfangos, titokzatos terveiket látják előmozdítani.

Mint rákfene rágódnak az ilyen alakok az emberi testen, megérdemelnék, hogy jól megseprűzzék őket vagy egyszer s mindenkorra ártalmatlanná tegyék.

A viszály szövkök a leggyanusabb alakjai, tönkretetői mindennemű társadalmi intézkedésnek, a leggonoszabb, a legelvetemültebb teremtetések.

Sajnos, a világ ezekkel van telve, kik titkon, alattomban szövik fondorlatos terveiket.

+

— A debr. ev. egyház e hó 18-án — vasárnap — délelőtt 10 órakor, az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart. — A debreceni ev. ref. egyház gazd. bizotts. e hó 17 én d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

— Faust Elek előléptetése. Faust Elek pénzügyigazgatót a király a VI. fizetési osztályba léptette elő. A debreceni adóprés fejének előléptetése azokban a körökben, ahol gyakrabban megfordul, szinte elismerést keltett. Ma már sokan üdvözölték is. Az előléptetésről egyébként a pénzügyminiszter ma külön átiratban értesítette a közigazgatási bizottságot.

— A Magyar Védő Egyesület debreceni női osztályának alakuló ülést holnap szombaton d. u. 3 órakor lesz a kereskedelmi akadémia dísztermében. A nők ez ünnepélyükön mindenkit szívesen látnak. Külön meghívók nincsenek. Félreértések elkerülése végett tudatjuk, hogy az Egyesület minden létező más egyesülettől függetlenül szervez kedik, önállóan működik és tagja lehet, sőt kell hogy legyen, minden igazlelkű magyar nő!

— A tél próbája ma délután négy órakor tartatik meg a városi színház színpadán, a pontos megjelenést kéri a négy évszak rendező bizottsága.

— Kovács Gusztáv ügye a Curián. Az a nagyobb szabású tüntetés amely január másodikán folyt le Debrecenben, tegnap a királyi Curiát is foglalkoztatta. A debreceni ügyészség tudvalevőleg sulyos testisértés vétségéért vádiratot készített Herceg János tanító és két társa ellen, akikre bizonyítottnak látja, hogy Kovács Gusztávot *tettlegetesen* bántalmazták. Dr. Várady Sándor kir. ügyész a vádiratban egyúttal más bíróság delegálását is kérte azon a címen, hogy a debreceni bíróságot elfoglaltság vezethetné a bünper tárgyalásakor. A kir. Curia hosszas tanácskozás után a tárgyalásra a nagyváradi kir. törvényszéket delegálta.

— Előlépett pénzügyi tisztviselők. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Somogyi Zsigmond adófelügyelőt pénzügyi titkárrá, Eisenmann Oszkár pénzügyi

titkár, pénzügyigazgató helyettesét pénzügyi tanácsossá nevezte ki. Előléptetésük alkalmából mindkét pénzügyi tisztviselőt ma számosan üdvözlöttek.

— **A pénzügyminiszter bemutatkozása.** Hegedüs Ferenc az új pénzügyminiszter levelet írt Debrecen városának, a melyben kinevezetését és hivatalba lépését közli. A levél szövegét így hangzik:

„Ő császári és királyi apostoli felség a f. évi március hó 6-án Bécsben kelt legfelsőbb kizárólag engem magyar királyi pénzügyminiszterre kinevezni méltóztatott. Midőn erről, valamint a pénzügyminiszterium vezetésének átvételéről a város közigazgatási bizottságát értesítem, van szerencsém a pénzügyi közigazgatás sokoldalú kivánalmából folyó rehez kötelességem és felelősségem tudatából a közigazgatási bizottság tagjait ismert hazafias érületükbe helyezett bizalommal arra kérni, hogy hivatalos működésem érvényesítésében főnálló törvényeink értelmében közreműködni és a pénzügyi törvények sikeres foganatosítása körül eddig is tapasztalt odaadó készséggel engem támogatni sziveskedjenek. Budapest, stb. Hegedüs Ferenc s. k., m. kir. pénzügyminiszter.”

— **Uj közjegyző.** A király dr. Sárny Bertalan debreceni ügyvédet, amint a hivatalos lap mai száma közli, Tócsőre kir. közjegyzővé nevezte ki.

— **Ebzárlat!** A város belterületén levő összes ebekre a mai napon 40 napig tartó zárlat rendeltetett el, a közegészség megóvása céljából felhívának az eb tartó tulajdonosok, hogy házi ebeiket 40 napig megkötve tartják és a harapás ellel biztos szájköszárral ellátva zsinogon vezessék, mert az ezen rendelet ellenére szabadon járó kutyák kivétel nélkül kiirtatnak.

— **Az Ujságírók Országos Szervezete** vasárnap, március hónap 18-án délután öt órakor Budapesten, a Royal-szállóban Stauber József elnöke alatt központi tanácsulást tart, amelyen a legközelebb Budapesten tartandó közgyűlés ügyeit készítik elő.

— **A gazdák érdekében hasznos** ujitást tervez Mauthner Ödön és kir. udvari magkereskedő cég Budapesten. — Ugyanis a gazdák ezidáig teljes megnyugvással szerezték be gazdasági magszükségleteiket oly üzletekben, ahol Mauthner féle konyhakerti és virágmagvakat árusítanak, abban a hiszemben, hogy ott a gazdasági magvak is a Mauthner cégtől valók. Sajnos ez nincs mindenütt így, aminek következtében bizony sok oly gazdasági magot vétettek meg a gazdákkal, amelyek sohasem kerültek ki Mauthner Ödön raktáraiból. — Amint értesülünk a gazdák érdekében megvédésére és a cég jó hírnevének érdekében is, a Mauthner cég a közönséggel rövidesen ismertetni fogja mindazon vidéki kereskedők és szövetkezetek névsorát, a melyeknél a cég gazdasági magvai kaphatók. Addig is ajánlatos a vásárlásnál a beszerzési forrás felől meggyőződést szerezni.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu háza. Allandó fényképkiallítás a műterem kapubajaratánál levő kiakasztásban.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legrosszabb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ara csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárban, Piac-utca.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csúsz és köszvényes betegek részére a híres királyi balzsámot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányzori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ara 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszarvu” gyógyszerár. 107—x 12.

x **Régen volt és soká lesz oly kedvező** alkalom olcsón vásárolni mindenféle célszerű ajándéktárgyakat, gyermek játékokat és műiparúru különlegességeket mint most. Mentze Henrik ujdonságok áruhaza teljesen feloszlik Piac és Szent Anna-utca sarkán, a rakatáron levő áruk beszerzési áron alul árusítatnak el. Berendezés és a portála eladó. 140—x—10.

x **Ujítás képkeretekben.** Üzletben a legmodernebb képkeretek készíttetnek aquarellek, krétarajzok, vagy bármilyen más képekhez tetszés szerinti kivitelben. — Felhívom a t. c. vevőközönségnek a kirakátoiban kiállított rámak megszemlélésére b. figyelmét. Pongrácz Géza papírgyári rakatára a Bika-szálloda mellett.

x **Alföldy Károly tánciskolájában** a tavaszi tanfolyam március hó 18-án vasárnap d. u. 5 órakor kezdődik meg. — Beiratkozni bármely időben lehet Péterfia utca 2. szám. Bostonra különórát vehetők. 149—5—4.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Halál a kerekek alatt.

Lefejezte a mozdony.

Szerencsétlenség a pályaudvaron.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 16.

A füstökádó vasszörnyetegnek, mely időről időre egyre szedi az áldozatait iszonyu hóhér munkájáról számol be a napi krónika. Ma reggel megrázó, borzalmas szerencsétlenség színhelye volt a debreceni pályaudvar. Egy tehervonat tolatás közben elütött egy szegény öreg embert, akit a szó szoros értelmében lefejezett a mozdony. A megrendítő eset úgy 8—9 óra között történt. Kinek a hibájából, öngyilkosság forog-e fenn, avagy gondatlanság, vigyázatlanságból származott a szerencsétlenség és kit terhel a felelősség érte ezideig kiderítetlen.

Az áldozat 56 éves családos ember vasuti alkalmazott, irodaszolga volt az osztály mérnökségnél. Dzsupa Gyulának hívták. A szerencsétlen mindenkét fülére nagyot hallott. Ma délelőtt kevéssel kilenc óra előtt egy levelet küldtek vele az irodából a gyorsáruraktárhoz, napjában többször megfordult az öreg, aki mint már évek óta megszokta — az odavezető utat a pályatesten két sínpar között akarta megtenni. Hogy hogyan, valószerűleg a sűrű hóesés, szeles idő következtében azonban menetközben véletlenül letévedt a választott rendes utról, melyen veszélytelenül közlekedhetett és a vágányra tért, ott haladva tovább küldetése felé.

Lassan bandukolva mitsem sejtve lépdelt a sinek között, minthogy nagyot hallott, nem vette észre a fenyegető veszélyt háta mögött. A tolató tehervonat személyzete pedig a mozdonyból kitóduló sűrű füsttől nem láthatta a szerencsétlent. A tolatást hatan végezték. Öten, a mozdonyvezető, fűtő, két fékező és egy kezelő fenn ültek a gépen, egy másik kezelő pedig a pályatesten haladt a vonat mellett, mely teljes gözzel száguldott előre. Egyszerre tompa zuhanás és vérfagyasztó kiáltás hangzott. A szegény öreg iro-

daszolgát elütötte a vasszörnyeteg. Tu-nyogi Imre mozdonyvezető nyomban fékezett, de már későn volt. A sebesen rohanó, erősen fűtött mozdonyt ugyanis nem lehetett rögtön megállítani és így a fékezés helyétől még mintegy 8—10 méternyire tovább ment maga előtt tolvaa a szerencsétlen embert, akinek ekközben a nyaka a kerék alá került, mely teljesen leszlette fejét. Mikor a mozdony végre megállt, a vonat személyzete elé iszonyatos látvány tárult. A rettenetesen megcsontított test még vonagló törzse ott feküdt a gyilkos vaskolosszus előtt, patakokban ömlött belőle a vér, míg a fej messze elgurulva, több méternyi távolságban hevert.

A borzalmas eset hallatára óriási izgatottság támadt a pályaudvaron. Az állomás főnöke, az összes hivatalnokok és munkások valamennyien a szerencsétlenség színhelyére rohantak, hol csakhamar megjelent dr. Burger Péter orvos, aki éppen a váróteremben időzött, mikor az eset történt. Nyomban telefonáltak a rendőrségre, honnan Kovács Kálmán fogalmazó és Bikfalvy biztos hamarosan megjelentek a pályaudvaron és a rettenetesen megcsontított holttestet beszállították a közkórházba. Kovács fogalmazó még a délelőtt folyamán kihallgatta a tehervonaton volt összes vasutasokat. Azonban, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség, eddig nem sikerült megállapítani. Vannak, akik úgy vélekednek, hogy az öreg Dzsupa öngyilkossági szándékából vetette magát a vonat elé. Ez a feltevés azonban a körülményekből ítélve kizártnak látszik.

A tragikus véget ért ember holttestét az ügyészség rendeletére dr. Isoó János és Láng törvényszéki orvosok holnap délelőtt a közkórházban felboncolják.

Színház. Zene.

MŰSOR:

Vasárnap d. u.: márc. 18. „Drótostó” Operetta. (Bárletszünet.)
Este: „Józi”. Bohózat. (Bárletszünet.)
Hétfő, márc. 19. „Rikkancs”. Operetta. Ujdonság. (A)
Kedd, márc. 20. „Rikkancs”. Operetta. (B)
Szerda, márc. 21. „Loute”. Vigjáték. (C)
Csütörtök, márc. 22. „János vitéz” Operetta. (A)
Péntek, márc. 23. „Sárga csikó”. Népszínmű. (B)
Szombat, márc. 17. „Dráma a tenger fenekén”. Látványosság. (C)
Vasárnap, d. u. márc. 25. „Csepürágók” Operetta. (Bárletszünet.)
Este: „Arany ember”. Színmű. Jókai ünnepély. (Bárletszünet.)

* **Gül-baba.** Megesappant érdeklődés mellett, ami a tegnapi ünnepeknek tudható be, — került ma színre Huszka és Martos színjátéka a városi színházban. Az előadás a szokott jó volt. A szereplők sokat és kedélyesen eksztemporizáltak.

* **Rikkancs.** Soha színdarab nem volt még olyan aktuális, mint a debreceni színház legújabb operett ujdonsága, a Rikkancs. Ez a bájos zenéjü daljáték hófőn kerül bemutatásra. A mulattató szövegű ujdonsághoz az igazgatóság nagyszerű díszleteket készített, a melyek bizonyára még inkább elősegítik az operett sikerét.

* **A jövő hét műsorából.** Kiváló gondal állította össze Zilahy Gyula a jövő hét műsorát, a mely a többi vidéki színpadok repertoárját minden tekintetben felülmúlja. Az igazgatóság óhaját is szem előtt tartotta s tekintve, hogy az (A) bérlők János vitézt nem látták. Csütörtökön hozza ismét színre. Ezzel a darab egyelőre lekerül a műsorról. Népszínmű is szerepel a műsorban. Pénteken ugyanis a Sárga csikó kerül színre. Szombaton Verne Gyula híres kiállítású színművét a Dráma a tenger feekén mutatja be a színház.

* **Nagy hangverseny a zenedében.** Városunk zeneértő közönsége már régóta sóvárog oly hangverseny után, melynek műsorán a mindenesetre élvezetes, de hozzáférhetőbb sőt-számokon kívül valamely zenei mű is szerepeljen. Az eziránti igényt a surragatam gyanánt egyedül számbavehető katonai zenekar már berendezésénél fogva sem elégítheti ki, nem is szólva az előadás művészi színvonalának és a chablonszerű műsor elégtelen voltáról. Annál melegebben üdvözljük tehát a zenede igazgatóságának fáradozását, melylyel e hó 25-ére a zenede helyiségeiben, tanárainak segélyalapja javára nagy hangversenyt rendez és ennek műsorán alkalmat nyit, hogy a zenede philharmonikus zenekarát is élvezhessük, egy classikus szerző előadásában. Nagyban emeli ezen hangverseny nívóját az amsterdami opera művésznőjének: Fredy Groneman urhölgynek vendégszereplése is, ki francia, olasz és holland nyelven fog énekelni, ugyanily nemzetiségű szerzőktől.

A műsorra vasárnapi számunkban bővebben kiterjeszkedünk.

TAVIRATOK.

Pénzhamisító banda Kolozsváron.

Kolozsvár, márc. 16. Itt ma nagy pénzhamisító bandát fedeztek fel, amelynek tagjait el is fogták. A banda 100,000 korona értékű bankjegyet hamisított — és hozott forgalomba. A banda feje Pásztoky Aladár maroscsabai gazdag földbirtokos.

Fagy és havazás.

Nagykőrös, márc. 16. A négy nap óta tartó fagyos, szeles időjárást, mely nagy kárt tett a vetésekben, már 15-én hajnalban erős havazás követte. A földet 6-7 cm. magas hó fedte.

Elkopzott napilap.

Budapest, márc. 16. Az ügyészség rendelkezésére elkobozták a „Nap” mai számát Abrányi Emil királysértő cikke miatt.

Öngyilkos rendőrtanácsos.

Budapest, márc. 16. Budapest táviratozzák, hogy Zsarnay József rendőrtanácsos ma Kerepes községben agyonlőtte magát. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Március 15 az országban.

Sepsiszentgyörgy, márc. 16. A két nap óta szakadó hó miatt március 15-én az ünnepélyt a díszteremben tartották meg óriási közönség részvételével. A tüzoltózenekar nyitánya után Beke István volt képviselő hatóságos beszédet mondott.

Nagykőrös, márc. 16. Nagykőrösön a szabados lelkesültséggel ünnepelték meg március 15-ét. A várost fellobogózták és a fő téren a Kossuth-szobor előtt emelvényt állítottak, a hol az ünnepség lefolyt.

Tapolca, márc. 16. Március idusát a tapolcai közönség is fényesen ünnepelte meg. Mindenütt megható, hazafias beszédek tartottak. A város lobogódszt öltött.

Bányamunkások sztrájkja.

Lens, márc. 16. A sztrájkoló bányamunkások száma 10,000. A munkás szindikátus vezetői a társaságok vezetőivel holnap beszélgetést folytatnak, hogy a munkások követeléseit tanácskozás tárgyává tegyék.

A marokkói kérdés.

Algeciras, márc. 16. A német delegátusok kijelentik, hogy az osztrák magyar javaslat utolsó szavuk. A francia delegátusok azt mondják, hogy utasításuk értelmében nem tehetnek újabb engedelmeyeket.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, márc. 16.

(Déli zárlat.)

Buzakinálát jó, vételkedv csekély. Nyugodt irányszat mellett 15,000 métermázsza került forgalomba változatlan árák mellett. Egyébb gabonanemek nyugodtak. Idő: esős.

Buza áprilisra	16.58—60.
Buza májusra	16.48—50.
„ októberre	16.48—50.
Rozs áprilisra	13.14—66.
„ májusra	13.46—48.
Zab áprilisra	13.74—76.
„ októberre	12.54—56.
Tengeri májusra	13.60—62.
„ júliusra	13.80—82.
Repeaugusztusra	27.90—28.10.

Szerkesztői-posta.

Dr. N. B. Nincs igaza, ha azt állítja, hogy mi elfogultak vagyunk s egyik vagy másik pártnak a szolgálatába szegődünk. A mi pedig azt a nézetét illeti, hogy egyeseket tönkretenni akarnánk, teljes-séggel nem felel meg a valóságnak. A kiről ő is ír, lehet nagy tudós, jeles publicista, sőt még a nép kedvence is, de mint minden nagy embernek, neki is lehetnek hibái. Éppen a nagy emberek azok, kik a legnagyobb hibákat szokták elkövetni, szóval nagyot botlanak. Nem is hisszük, hogy a mi cikkünket félre magyarázta volna, nem volt abban semmi sértés, csak az igazság a maga valóságában, a száraz tény megírva. Hogy egyeseknek, vagy éppen neki nem tetszett, arról nem tehetünk. Egy lap nem tehet mindenkinek a kedvére, s-ükséges, hogy az igazat leplezetlenül megmondja. A lap hasábjai minden-nem vitakozásokra nyitva állanak: tessék tehát bármikor előállani s megcáfolni állításunkat, mindig s örömmel helyet adunk neki. Társadalmi kérdéseknél éppen úgy mint politikáinál egy tisztességes lap sohasem tér ki, de mindig megmondja a maga véleményét, ha valakinek nem tetszik, felajánlja rá s mi is örömmel vesszük, legalább egyoldalúsággal nem leszünk megvádolva. Legyünk igazságosak és értsük meg egymást.

Sz. D. G. „A harang” — Schiller művének — műfaját kérdi tőlünk Gotschall, a legjelesebb német poétika írója ezt reflektív elégianak klasszifikálja. Egy-egy tárgyhoz vagy egyénhez fűzött elégikus hangulatok összessége, elégikus reflektiók gócpontja, mint Coe „Holló”-ja, Langfellow „Lábas órá”-ja, a melyeket megtalál a Szász K. kisebb műfordításai közt. Az allegoria egészen más, mert az alapeszméjét összefüggő mesébe foglalja. Magyar reflektív elégikák p. o. Arany J. „Rachel Sivalma”, Tompa M. „Temetői hangok”, Vörösmarty M. „Madárhangok” sat. Legszebb a „Madár fiaihoz”.

M. G. „Garde dess dames” (garddedám) nők öre. Akár férfi „gardiroz”, akár nő, csak ennek nevezik.

L. Nem teljesíthetjük.

Városi Színház.

Bérlet 141. szám (C)

Szombat, 1906. évi március hó 17-én:

HAMLET.

Tragédia 5 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Claudius, Dánia királya	—	Deési Alfréd.
Hamlet, unokaöccse	—	Szakács A.
Horatio, Hamlet barátja	—	Krasznay E.
Polonius, főkamrás	—	Polgár S.
Laertes, fia	—	Ternyei L.
Rosenkranz	)	Katona I.
Gulldenstern	)	Kondor E.
Osrick	)	Mészáros S.
Első színész	—	Békés Gyula.
Gertrud, dán királyné, Hamlet anyja	—	J. Csáder I.
Ophelia, Polonius leánya	—	Markovits M.

Holnap, vasárnap, márc. 18-án, két előadás:

Délután: Este:

A drótos tót. Józsi.

Operette. Bohózat.

Szőlővessző

A világhírű

„Delaware”

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell.

A szőlészeti kincse.

A phyloxeraának ellent áll!!!

Leírását és árjegyzőket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymenyiségű sima és gyökeres DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd, Somogy-m

Jön a tavasz!

Megerkeztek a legdivatosabb bel- és külföldi szövetek. A kiolcsózn akar ruházkodni és pénzt akar megtakarítani, az menjen

Ranunkel H. és Fia

posztó nagykereskedőhöz.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezelek kidolgozása és előleges költségvetések teljesen díjlanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, N. VACZI UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Virágüzlet áthelyezése.

Szívesen hozom a n. é. közönség tudomására, hogy **virág-üzletemet** dusan felszerelve a régi helyiségbe — a felépült Steinfeld-házba (**Piac-utca 59.**) helyeztem át.

Mikor erről a tisztelt közönséget értesitem, kérem továbbra is szíves pártfogásukat.

Debrecen, 1906. március 4.

144-3-3. **Janátka Alajos,**
műkertész és virágkereskedő.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részletvetési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége

ASZTMÁBAN, gégehurutban, tüdővérzésben, tüdőbajban, gyomorhajban

szenvedők kerítsenek annyi időt és vizsgálják meg a gyógyulást bizonyító alábbi iratokat. Ez csak elenyésző csekély száma a folyton beérkezőknek. Minden megjegyzés nélkül közöljük őket, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a szenvedő közönség maga tudja legjobban megalkotni a véleményét. A levélkivonatok, nem tekintve csekély stilis módosításokat, szószertiek azonban a hála, valamint az előző eredménytelen kurákról való kritika elhagyásával. Az eredeti levelek megtekinthetők és igen óhajtható volna, hogy ezeket minél többen használják föl. Hatóságok ezt már megtették. Az igazságtól való eltérést, tekintet nélkül, hogy ez a bevezetésre, avagy azt követő gyógyítás leírására vonatkozik-e, nagyon büntetnék. Hogy a laikusnak módjában legyen, be sem várva a betegség fejlődését, hanem már a legelső lépésére nélnél még idejekorán segítséget találjon, itt felsoroljuk a leggyakrabban előforduló **tüneteket**: köhögés, mely gyakran hányásra ingerel. — Száraz köpet. Szúrás a mellben és a hátban. — Nyomás érzete a vállban. — Éjjeli izzadás. — Rendszeresen hideg kéz és láb. — Légzési nehézség. A légzést későbbben sipoló és krákogó zaj kíséri. — Vérköpés. — Gyakran erős, rendetlen szívverés, összekötve nagy félelemérzéssel. — Kevés alvás. — Rossz emésztés stb. A kúra folytatására a baj pontos leírása szükséges, el kell mondani, mi a foglalkozása és hogy hideg-e a láb. — Így címezzük:

Kur-Institut „Spiro spero“, Dresden-Niederlössnitz, Schulstr. 118. a.

Tüdőbaj, vérköpés.

A legutóbbi 5 év minden tavaszán és őszén leginkább tüdőhurutban betegedtem meg s állapotom, dacára az orvosi segélynek és sok ajánlott szernek, évről-évre rosszabbodott, s utóbbi időben többször munkaképtelen is lettem, sőt több hétig ágyban is kellett időznöm. Erősebb munkánál állandóan szivdobogást kaptam, valamint szuró fájdalmak nyilatgáltak át lapockáimat, melyek azután a mell és hát tájékára húzódtak. Ez légzésemet olyannyira megnehezítette, hogy tüdőgyuladástól tartottam mi által munkám is kimondhatatlan teherre lett nekem.

Ezenkívül állandóan hidegek voltak kezeim s lábaim, berekedtem s köpésem véres volt, valamint tüdőközönkint éjjeli izzadság is győrt.

Hogy ily körülmények között sokáig nem élhetek ezt belátam s ezért segély után tudakoztam.

Figyelmes lettem „Spiro spero“ gyógyintézet egy hirdetésére, mely reichenbergi újságban megjelent, s az elért sikerek engem is arra indítottak, hogy ez intézethez forduljak.

Már néhány hét múlva az utasításoknak szigorú betartása folytán, legnagyobb örömmre, javulást vettem észre.

Néha-néha kis visszaesés mutatkozott, de mindig nekibátorodva, a rendelkezések szigorú betartása útján egészségemet visszanyertem.

Az előbbi rohamok, mint szivdobogás, vérköpés, mell- és hátfájdalmak és még több, legnehezebb munkánál sem ismétlődtek s azt hiszem, legutóbbi utasítások betartásával ezektől teljesen meg leszek szabadítva.

Ezért hála vagyok lekötelve a nyújtott segélyért s a szíves kezelésért, s kötelességemnek tartom minden betegnek ez intézetet figyelembe ajánlani.

Teljes tisztelettel vagyok hála kötelezetten **Friedrich Antal,** Morchensterben (Cseh ország.)

A fenti aláírás hiteleségét bizonyítja: **Morchenstern.**
(P. H.) **Poszel Vilmos Károly** polgármester.

Gyomor és bélbaj.

Ezennel legnagyobb köszönetemet fejezem ki a „Spiro spero“ gyógyintézetnek, gyomor- és bélbajom teljes gyógyításáért.

Három évvel ezelőtt influenzában betegedtem meg; nemsokára emésztési nehézségek és főfájas mutatkoztak, valamint heves szúrás a lapockákban. A test állandóan fölpuffadt volt s székelésemet csak mesterségesen tudtam s fontartani. Étvágytalanság, valamint álmatlan-

ság napirenden voltak. Tésztás ételeket és főzeléket nem élvezhettem, mert gyomorhájdalmaim megátoltak ebben. Mindehhez még egy évvel ezelőtt meghülés folytán vesegöröcsök is csatlakoztak. Ha orvosi segélyt vettem igénybe, ez egy ideig egyhűlést hozott, de a régi baj mindig újra és újra előállt. Az elmúlt télen kezemhez jutott a „Spiro spero“ gyógyintézet eredményes kezeléséről egy újsághirdetmény; áprilisban hozzáfordultam s kértem tanácsot. Utasításait legpontosabban betartva, néhány hét múlva éreztem már hogy bajom mindinkább végét járja. Nemsokára teljesen elmúltak, székelésem rendes lett s étvágyam helyreállt. Most, hála Istennek, teljes gyógyulásomat jelenthetem.

Valamennyinek, kik hasonló betegségben szenvednek, legmelegebben ajánlom ez intézetet.

Teljes tisztelettel és hálaival **Obstmeyer Mária.**
Enzersdorf, Fischta mellett.
Az aláírás valóságáról tanúságot tesz: **Enzersdorf, Fischta mellett, Pöber M. polgármester.**

Tüdőbaj.

Újság révén tudomásomra jutott becses című s bizalommal fordultam segélyért Önökhöz. Két és fél év óta szenvedtem kimondhatatlan fájdalmas szurásban és köhögésben; teljesen lesoványodva és erőlenül kirlódtam; olyannyira, hogy helybeli orvosok gyógyításom lehetőségéről lemondtak. Mindennek dacára nekibátorodtam, s „Spiro spero“ gyógyintézethez fordultam abban a reményben, hátha mégis lehetséges egészségem helyreállítása. Legnagyobb örömmre már rövid idő múlva jelentést küldhettek, hogy gyógykezelésük nagyon megkönnyítette bajomat. Még ma is azt monhatom, hogy tüdőbetegségemtől teljesen megszabadultam.

E bizonyítványom azért késztet mai napig, mert meg akartam győződni, vajon állandó-e gyógyulásom. Mint-hogy máig legesekélyebb jel sem mutat arra, hogy visszatérne, legmelegebb köszönetem s hálaomat fejezem ki szívesen egyezem bele, hogy e hálaíratomat nyilvánosságra hozzák.

Kitünő tisztelettel **Koutny Ferenc** Wien V. Jahngasse 42.
(P. H.) Kerületi elüljáró: **Hruza Lipót,** Wien.

Tüdőcsucshurut, tüdővérzése.

Teljes egy évig volt rajtam sápadtság legnagyobb mértékben s még vérszegény is voltam. Ezenkívül 1904. május havában meghülés folytán tüdőcsucshurut is szorult előbbi bajaimhoz. Oly magas fokra hágott ez, hogy többször vért köhögtem, később nyálkát. Egész éjjelket kellett átvirrasztanom, a gégeben folyton hörögő s sipoló hang győrt, étvágyom pedig teljesen elhagyott. Több orvost kerestem föl, de ezek mindig csak kevés könnyebbülést szereztek, de egészségem teljes helyreállítását nem érték el. Történt, hogy egy alkalommal „Spiro spero“ gyógyintézet hirdetése magára vonta figyelmemet; hozzáfordultam tehát segélyért. Miután az adott utasításokat becsületesen betartottam, ma hála Istennek, teljesen jól érzem magam. Nagy hála kötelezettem s minden szenvedőnek gyógykezelésüket legmelegebben ajánlom majd. Biztos vagyok benne, hogy senki se sajnálja egészsége helyreállítása érdekében ez aránylag csekély költségeket. Teljes tisztelettel **Bilzer M. kisasszony** Liebenthal, osztrák Szilézia.

Asztma, gégehurut.

Fiam meghülés folytán gégehurutban megbetegedett. A baj újból s újból megismétlődött a leg gondosabb ápolás dacára; nem használt semmiféle szer. Betegségének állandó kísérője légzési nehézség s fojtó rohamok voltak úgy, hogy komolyan aggódtam egészsége helyreállításáért. Legnagyobb szükségemben újság révén a „Spiro spero“ gyógyintézet hirdetésére lettem figyelmes, s bizalommal fordultam hozzá segélyért. Miután a betegség tüneteit részletesen tudomására hoztam az intézetnek, a gyógykezelés megkezdődött, mindent az utasításoknak megfelelően betartottam, s a kívánt eredmény nem sokáig késett. Igaz, hogy a kúra kezdetén fiam lesoványodott s nagyon gyenge volt, de ez csak hamar megjavult; fiam mindinkább erőteljesebb lett, jó színét visszanyerte s a három havi kezelés eredménye, őszintén mondván, teljes fölépülés volt.

Ezt főképp a jó Isten után a „Spiro spero“ gyógyintézet céltudatos és eredményes kezelésének köszönhetem, s minden betegnek és szenvedőnek legmelegebben ajánlhatom, hogy hasonló helyzetben csak ez intézethez forduljon. Legnagyobb hálaival és köszönettel maradok a nagytekintetű intézetnek teljes tisztelettel.

Bechtold József
Wien, XVII., Helbling-utca 11., ajtó 6.
(P. H.) Főntebbieket igazolja: **Rest Pius** községi bíró
Höflein a Duna m.

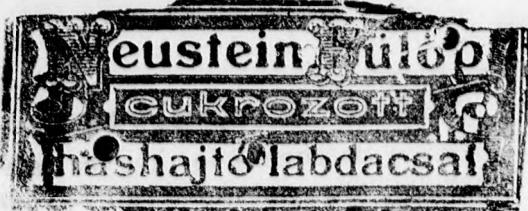
Orr-, torok- és gégehurut.

Körülbelül hat év óta szenvedtem idült s megrögzött orr-, torok- és gégehurutban, mely sok keserű és nehéz órát szerzett nekem. Állandó főfájásom volt, a torokban heves csiklandozás éreztem, mely száraz volt, s ragadós nyálkával fődve. A gége alul kellemetlen nyomást éreztem, mely sokszor nagyon fájdalmas is volt. A lélegzés sok bajt okozott s időről-időre nagyon gyengén működött csak. Munkámat ugyan végezhettem, de csak nagy nehezen. Legesekélyebb megerőltetésnél izzadság lepett meg, mely szivdobogással együtt lépett föl. Több orvos segítségét vettem igénybe, de sajnálatomra, eredmény nélkül. Az orvosok azt választák, hogy ez idült hurut, mely csak nagynehezen gyógyulhat.

Újság útján figyelmes lettem becses intézetükre s elhatároztam, hogy gyógykezelésüket veszem igénybe. Egyideig használtam kurájukat s csodálatomra, napról-napra állapotom javult, míg végre teljes gyógyulásom beállt. Teljesen egészségesnek érzem magam és erőmet is visszanyertem. Bizonyítéka ennek, hogy mult vasárnap ötórás utat végeztem kerékpárral, mi bizonyára kitartást igényel. Jögsan állhatom tehát, hogy Istennek és önöknek köszönhetem örömteli napjaimat. Ezért fáradozásukért legforróbb köszönetet mondok.

Teljes tisztelettel **Schörner András** Kwhitz.
A fenti aláírás hiteleségét bizonyítja **Denk** polgármester, Kautendorf község közigazgatása

Külön magyar levelezés.

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák.

Székszerűség

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott készítményük végett még gyermekek is szívesen veszik egy 15 darabot tartalmazó dobozhoz 30 fillér, egy tekercs 8 darabot, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve szállítatik.

ÓVÁS! Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényesül védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót” hoz címzett gyógyszerára Bécs, I., Plankeng 6. **Kapható:** Debrecen: Balázs Ödön, Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

NYAVALYATÓRÉS!

A nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyú gyógyszerár” által **Majna-Frankfurt.**

Magyar

gyártmányú cikkek.

Kardos László

üzletében,

DEBRECEN, Kossuth utca 9 szám.

Valódi szepességi ebédlő terítékek, damaszt, rojtos és áttört törülközők. Ágynemű **csinátok** kiszabva és méterszámra. Fehérnemű, párnahaj, paplan és olesó lepedő, fehérített **leavásznak.** Mindenfaj **törülők** és **réses abroszok.** **Szőnyegvédők** stb. stb. **Besztercebányai szoba és ló-pokrócok.** **Nagybecskereki szőnyegek.** **Rózsahegy** pamut **vásznak,** tok szövetek **kék vászon** (gépész és munkás ruhára.) **Iglói pamut vásznak,** fehér **piké** és u. n. **szerb-vásznak.** A híres **székes fehérvári ruha kartonok** és sima **kötény vásznak.** **Gömöri kendervásznak.** Helybeli készítményű **cérnagombok,** **selyem paplangombok** és **fa függönytartók.** **Mezőberényi törülők** és **abroszok.** Kötött gyermek **ujjasok** és **fejkötők.** **Saját készítményű** női, férfi és gyermek **fehérműek** **afrikai és lószőr matracok,** **cloth gyapju satin** és **selyem paplanok.**

106-2-1

Okvetlen rendelje meg!

Olvasta már

BUDAPEST ÉJJEL

című szenzációs könyvet?

A vaskos díszes kiáll. Ezen mű első kiadása pár Irta: Benedek László
tásu kötet ára 3 korona. hó alatt teljesen elfogyott! (Adrien.)

MOST JELENT MEG A MÁSODIK KIADÁS,

mely az összeg előleges beküldése vagy utánvét mellett megrendelhető a „**BUDAPEST ÉJJEL**” kiadóhivatalában.
Budapest, IV., Veres Pálné-utca (Zöldfa-u) 16/d.

Képek az éjszakából:

Tartalom: Hogy születik a bűn. — Gondos nevelés. — Mari. — Mari elbukik. — A család. — Mariból Ella lesz. — Bűn útján. — Fokról-fokra. — Aki valóban szeret. — Egy szó. — Apró éjjeli mesék. — A zsoke. — Mesterséges botrány. — A ni felesleges. — Nap-pali Pali. — Ida. — Kezélyes koczikázás. — A zsúr. — A tisztesség kérdése. — Tiszta szerelem. — Az utca. — Szerelmek? — Páriák. — Lilly esőjka. — Tárcanyag I. Asszony-természet. — II. Asszonyenergia. — Az illuzió.

A szerző élénk színekkel és megfigyelő képességgel festi a fővárosi társadalmat s annak kinövését — az erköcsi dekadenciát.

Leírja az örökös érdekből való versengést a legszentebb emberi érzelme: a szerelem körül.

Leírja a tipikus szegény leány bukását és azt, hogy hogyan ér el ahhoz a fordulóponthoz midőn a bukásra határozza el magát. És hogy milyen élete van a bűnös leánynak e kölcsönös súlyedése után.

A szerző ennek okát keresi és rámutat arra a tényezőre, mely ebben az igazi bűnös.

Több tárcacikket, társadalmi rajzot és egy kis regényt tartalmaz a kötet, melynek minden sora erős, de igazságos naturalista tollról tesz tanúságot.

Ö Császári és Királyi Fensége néhai József főherceg is megrendelte a könyvet és a szerzőjéhez a következő sajtóközleg írt levelet intézte:

Tisztelt Uram!

A „Budapest Éjjel” című mű hirdetéséből feltűnt nekem annak emberbarátai célja és azonnal megrendeltem.

Atolvasása meggyőzött arról, hogy vonzó iránylyal mélyen lélektanilag átgondolt eszmékkel eseteletetik az erköcsi súlyedés szép fővárosunkban és hogy a sorok között rejlik azon nemes czél, mely ezen fájdalom, oly nagyon is elterjedt bűnös bukásnak elejét vegye, a mi kivált a mostani regényirodalom frívólírnyá mellett, nagyon dicséretre méltó. Kellene ezen kezdett pályán tovább haladnia és biztos lehet, hogy számtalan szerencsétlent megmenthet erköcsileg.

Kiváló tisztelettel

Fiume, 1904. I. 22.

József főherceg s. k.

A mű ezen levél eredeti fényképmásolatát (facsimiljét) is tartalmazza.

A közelgő tavaszi évad alkalmából van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni a 20 év óta legmegbízhatóbbnak bizonyult mindezenemű konyhakerii, virág-, valamint fűmagvaimra.

Ugyisintén állandó nagyválasztékot tartok frissen levágott mindenfaj elővirágból, melyek egyes száalokban, vagy megrendelésre készítek ezekből menyaszonyi mell és minden alkalmi csokrokat, valamint sirkoszorukat.

Saját termésű nyiló virágok és disznóvényeimet a legszebb kivitelben ajánlhatom mélyen tisztelt vevőimnek melyek ugy a Kossuth-utcai üzletemben mint a Ferenc József uti kertészeti telepemben, óriási választékban állanak rendelkezésre a lehető legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések vidékre is a legnagyobb pontossággal, legszebb kivitelben a kívánt időre szállítatunk.

Részletes képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Tömeges megrendelést kér

kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedése Debrecen, Kossuth-utca.

A legjobb arcz-
szépitő szer a**SERAIL-ARCZKENŐCS,**Egy tégely ára
kor. 4 fillér.

mely az arczot tisztítja, fehérit és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Serail-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához

Epo-szappan.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsaszín és krém. 1 doboz ára 1 korona.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.

Kapható: **dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerész Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerésztárban